

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Sulev. Regina Maria Nr.
13. Tipografia „Aradul”
1925

INSERȚII
se primesc după tarif la
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate. 1925

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Chestiunea coloniștilor maghiari

— În jurul unui nou memoriu la Liga Națiunilor —

Arad, 24 Sept.

Problema coloniștilor unguri din Banat era o bătaie dinaintea câștigată în fața forului competent al Societății Națiunilor. Expunerea ei clară și luminoasă — însărcinare de care de altfel delegatul României d. N. Titulescu s'a achitat cu strălucire, — era o armă suficientă pentru susținerea cauzei românești. Hotărârea Ligii e lămurită și categorică și nu mai lasă loc la nici o interpretare.

Totuși, de mai bine de două săptămâni decând s'a adus rezoluția Ligii Națiunilor în această chestiune, zărele maghiare continuă să conteste autoritatea lucrului judecat și să vorbească, pe tonul cel mai îndrăzneț, despre „crima” recunoașterii dreptății României. Intreaga presă ungară, dela Pesta și dela noi, polemizează, cu multă înverșunare — monologhează mai bine zis — cu punctul de vedere românesc și cu... Liga Națiunilor. Ba câteodată, când li se pare că au mui multe de spus, tipăresc ediții speciale în care se ocupă exclusiv cu această chestiune, cum e cazul lui „Brassoi Lapok” care a editat un număr special consacrat injuriilor la adresa României.

Dar atâta nu este de ajuns. După știri din sursă autentică, se pregătește un nou atac (?) împotriva statului român, prin introducerea unei noi acțiuni la Geneva. Se spune că avocatul coloniștilor a înaintat fiecărui membru al Ligei un nou memoriu iar un ziar dela Budapesta a anunțat că acest avocat va conduce la Geneva o delegație cu scopul să izbutască a readuce chestiunea în discuția Ligii Națiunilor.

Este un principiu elementar de drept că instanțele judecătorești nu mai revin asupra unei pricini judecate decât numai în cazul când se aduc elemente noi covârșitoare de judecată care schimbă cu totul aspectul cauzei. Din cele ce știm și din zărele maghiare nu rezultă cătuși de puțin că acest element absolut necesar deschiderii unui dosar ar exista. Nu avem decât acest nou memoriu, care este o simplă pleoacă, îndrăzneală și prin fondul și prin forma în care este concepută. Memoriul acesta, publicat de „Brassoi Lapok” în chip de răspuns la raportul dlui Mello Franco dela Liga Națiunilor, nu face decât să speculeze pe toate laturile arătările delegatului român cum că ungurii coloniști nu au satisfăcut condițiile ce le-au fost impuse de către statul maghiar, fapt despre care Liga Națiunilor a luat act înainte de a-și da hotărârea.

Că acea colonizare de odinioară s'a făcut pe locuri incultivabile și a avut de scop numai progresul agricol, că scopul ar mai fi fost și repopularea cu unguri a localităților pustiite de turci, că aceste colonizări erau o tradiție la statul maghiar care a colonizat chiar și români (??), că guvernul maghiar avea dreptul să colonizeze nația sa pe un pământ al său din moși-strămoși, că operația s'a făcut pentru a învâța pe localnici la traiul bun, la gospodărie rațională și pentru a obține pe români să mănânce pâine despre care n'auzeau până atunci, acestea sunt fapte — adevărate sau nu — care n'au absolut nici-o legătură cu latura juridică a chestiunii, singura care interesea forul internațional dela Geneva.

În ce privește obligațiile coloniștilor noul memoriu se mărginește la afirmațiuni nedovedite, printre cari aceea că statul maghiar n'a dat nimic pe gratis colonilor și că sunt unii din ei cari au achitat prețul întreg; la teorii bizare cum este aceea că coloniștii erau datori statului unguresc numai muncă, adică numai realizarea unui progres economic; sau la afirmațiuni cinice cum este cea că Ungaria nu spolia drepturi ca și cum interdicerea românilor prin lege de a cumpăra pământuri arabile în timpul războiului nu constituie cea mai monstruoasă tăgadă de drepturi pe care o cunoaște istoria contemporană.

Noul memoriu pregătit spre a fi prezentat Ligii Națiunilor nu aduce nimic nou într-o discuție serioasă, afară numai de posibilitatea ca prezentarea lui să schimbe cu totul fața lucrurilor prin transformarea tranșacțiilor benevole oferite de statul român într-o revendicare pe cale juridică din parte-i a tuturor drepturilor ce-i isvorăsc din situația de drept.

Delegatul României a documentat în mod precis nu că proprietățile coloniștilor erau condiționate cu caracter tuțelar ci că însuși acest drept de proprietate nu era desăvârșit din cauza neîmplinirii obligațiilor coloniștilor puse în întârziere prin diferite somațiuni ale însuși fostului regim maghiar. Pentru instanțele judiciare cazul e simplu și n'ar duce decât la depozitarea în foaie statului și fără despăgubiri a tuturor coloniștilor aflați în restanță.

Să nu uite acei cari încearcă să mai readucă pe tapet această chestiune că guvernul român poate cere oricând reîntrirea statului român ca succesor al statului maghiar în toate drepturile sale.

Menținerea acestei chestiuni la ordinea zilei ne mai sugerează însă și o altă reflexie. Dacă cazul coloniștilor maghiari este socotit, de cei cari sunt porniți să facă greutăți României, ca cea mai de seamă chestiune care ar putea pune statul român la minoritate în fața forului internațional dela Geneva, atunci ce vor fi fiind celelalte chestiuni cu cari suntem amenințați să fim discreditati în fața lumii?

Călătoria Principelui Mihai

Principele Mihai al României a sosit acasă la Paris venind din Londra.

Recunoașterea Patriarhiei Române

Delegațiunea patriarhală care va înmăna Tomosul patriarhal I. P. S. S. Patriarhului Miron va sosi din Varșovia Vineri dimineață.

Delegația, va fi întâmpinată în gara de Nord de I. P. S. S. patriarhul Miron și d. V. G. Ispir secretar general al ministerului de culte și arte.

Delegația va fi găzduită în palatul patriarhal din București. Sâmbătă misiunea va vizita mănăstirea Cernica, iar Duminică va avea loc la Patriarhie solemnitatea înmânării Tomosului Patriarhal, în prezența membrilor guvernului aflați în Capitală.

O expoziție românească la Roma

NOTE

Arad, 24 Sept.

Zărele străine aduc știrea că membrii delegației italiene pe lângă Liga Națiunilor, — în urma marelui succes obținut la Geneva de expoziția de artă românească — au intervenit pe lângă ministrul nostru plenipotențiar dl. Petrescu-Comnen, pentru ca el să intervină pe lângă guvernul român, în vederea organizării la Roma a acestei minunate expoziții, după ce va fi închisă la Geneva.

Nu ne îndoiim că guvernul nostru și Fundația Culturală „Principele Carol”, care are la activul ei atâtea fapte bune, nu vor răspunde afirmativ gentilei invitații italiene.

Până în prezent noi românii n'am făcut nimic, sau aproape nimic, pentru o mai activă apropiere culturală de Italia.

N'am făcut nici o jertfă pentruca marilor noștri scriitori să fie traduși în divină limbă a lui Dante. Când ne-au venit chemări frațești din Italia, noi am răspuns cu incorigibilă noastră nepăsare. Reviste italiene s'au ocupat, cu simpatie, de mișcarea noastră culturală, dar noi nici nu ne-am grăbit să luăm nota de aceste probe de frățietate și de prețuire.

Ni s'au cerut informații despre mișcarea noastră literară, s'a cerut scriitorilor noștri colaborarea pentru numere speciale închinete artei și literaturii noastre, dar noi am tăcut sau am dat răspunsuri leneșe și superficiale.

Simpatiei i-am răspuns cu indiferență. Acum e momentul să ne reparăm greșelile. Expoziția dela Geneva, transportată în capitala Italiei, ar fi un bun început de apropiere între noi și italieni.

Să strângem cu căldură mâna frățenească ce ne se întinde. Marele popor italian nu trebuie să ne cunoască numai după nume sau din informațiile propagandei anti-românești.

Să-i dăm posibilitatea să ne cunoască, în creațiile noastre cele mai caracteristice și de săvârșite.

Prietele ce ni-l oferă invitația delegației italiene pe lângă Liga Națiunilor, nu trebuie scăpat.

D. I. G. Duca la Suveran

D. I. G. Duca, ministrul nostru de externe, lător dela Geneva, a plecat azi la Sinaia, unde va fi primit în audiență de M. S. Regele.

O nuntă princiară

Astăzi are loc la castelul Racconigi din Piemont, căsătoria Principesei Mafalda, a doua fiică a perechei regale italiene, cu Principele Filip de Hessa.

La această ceremonie au fost invitate a participa toate familiile domnitoare din Europa.

A. A. L. L. R. R. Principele Carol și Principesa Elena ai României vor asista la această serbătoare a familiei regale italiene.

Gândurile unei regine

— Rânduri profetice din jurnalul Reginei Maria, —

Arad, 24 Sept.

Suverana noastră are, asupra semenelor ei din restul lumii superioritatea unei împătrite personalități care o așază deodată în galeria femeilor geniale: talent artistic, literat de o sensibilitate cu nenumărate nuanțe și subtilități, concepție filosofică asupra vieții și un profund simț politic.

Regina Maria posedă, în cel mai înalt grad, toate aceste însușiri cari i au adus omagiile unanime ale reprezentanților artei și literaturii mondiale dar și dragostea și adorațiunea întregului popor românesc într-o măsură în care n'a mai fost adorată și iubită o regină, nici chiar în vremurile romantice ale cavalerismului medieval evocate de marele scriitor francez Georges D'Espèrès.

Zărele engleze și franceze publică, dela un timp încoace, fragmente din scrierile Suveranei noastre, așezându-le la locul de frunte rezervat gloriilor literare ale veacului.

Revista pariziană „La Revue Française” publică în ultimul ei număr un fragment din jurnalul Reginei Maria. În această parte pe care o reproducem mai la vale, Suverana României își desvăluie gândul ei intim din primele zile când a devenit Regină. Sunt pagini cu adevărat profetice, cu o perfectă viziune a suferințelor și bucuriilor ce aveau să întâmpine, în anii următori, poporul român și pe Suveranul lui.

Sunt regină! Aparțin poporului meu, trebuie să trăiesc pentru el și frica nu trebuie să mai găsească loc în sufletul meu.

Cei care au încredere în puterea lor nu se tem de necunoscut; dacă se opresc și privesc în urmă, e numai pentru a măsura drumul străbătut și pentru a-l compara cu cel care se lungeste înaintea lor.

Mă simt ca o corabie care, după ce a ridicat ancora în zori, plutește înalt, la amiază, în mijlocul oceanului.

O corabie care a înfruntat multe furtuni, care a călărit mărădă peste valuri, care a luptat împotriva tuturor elementelor. Sarcina zilei nu e sfârșită drumul e încă lung, dar corabia știe acum să navigheze mai dibaci printre ochiuri și vârtejuri. Prăpăstii sunt insurmontabile, primejdiile nenumărate, dar pânzele sunt desăvârșite și corabia se grăbește energic înspre portul în care trebuie să ajungă la apusul soarelui.

Ea nu se gândește să naufragieze în drum dar știe că furtunile vor amenința să-i sfărâme catargele, îi vor acoperi de spumă pereții și îi vor distruge frumusețea.

Când va ajunge în port, înfățișarea ei se va schimba, dar inima-i tare nu se va fi clătinit, și-și va fi așezat cu credință călătoria.

Ceeace se întinde în urma mea era luminat de soarele tinereții care avea pază și tristețile mele; ceeace se întinde înaintea mea trebuie să privesc sub o lumină mai întinată.

Cu toate că inima mea e încă tânără,

ochii mei au văzut danțul afăr anotimpuri că am ghicit înțelesul vieții. Ei nu vor să fie turburați de către o splendoare care s'a stins și, mai puțin vli ca odinioară, ei pătrund mai adânc.

Înima și sufletul nu se schimbă cu titlul, și greul anilor nu apasă deodată pe umărul mei; dar de acum voi rămâne singuratică pe o culme pe care trebuie să mă obișnuiesc să trăiesc. Furtunile pot să se deslășue, nu voi cădea și fața mea nu va fi niciodată întunecată: trebuie să descopăr drumul drept, pentru a fi în stare să îndrept pe cei care vor să-l urmeze. Deaceia, deschizând cea dinată pagină a acestui „jurnal”, rașciancele mele trebuie să urce spre Atotputernicul.

„O! Doamne! binecuvintează calea pe care am pornit. Poate că ai hotărât că eu nu va fi nici scurtă, nici ușoară, dar dă-mi puterea de a lupta lupta cea bună fără să mă înfior și fără să tremur și, dacă trebuie să cad, te implor. Doamne, să fie cu fața întoarsă înspre vrăjmaș.”

Un nou drum se deschide acum înaintea mea, un drum pe care mă pot plimba după fantazia mea. N'am nici un mentor care să mă îndrumeze; numai mie-mi aparține hotărârea. Mă pot duce încotro mă chiamă dorința mea; nimeni n'are dreptul să mă oprească, eu singură judec și aleg. Posibilități mari se ivesc, și le voi folosi cum vreau.

Altădată o voință puternică îmi îndrepta pașii, puneă o frână energiei mele, îmi potolea patima; e rândul meu acum să spun: „Vreau sau nu vreau”. Odată cu libertatea se naște însă un nou sentiment de răspundere, o dorință de a servi mai tare decât cea de a comanda. Ani lungi de disciplină strictă m'au obișnuit să nu iau nimic fără să dau de zece ori mai mult, să nu judec repede, să nu pedepesc sau să nu răspund numai decât.

Sunt acum în fruntea unui popor al cărui ochi sunt întorși spre mine, a cărui încredere nu poate fi câștigată într-o singură zi, dar care mă privește deacum înainte într'adevăr ca pe zeul lui, ca pe nădejdea lui, ca pe bucuria lui. Lucrul cel mare e să nu-i înșel, să nu le calc în picioare nădejdiile, să nu le schimb dragostea în neîncredere.

O făgăduială mare, o misiune înaltă, o arină grea! Sînt bucuria și viitorul ei de suferință; energia mea, însă, e încă întreagă sufletului meu puternic și liber.

Întâmplă-se ce va vrea Cerul, sunt cu tine, poporului meu! Știu că timpurile sunt amenințătoare, că drumul meu nu va fi presărat cu trandafiri, dar picioarele mele sunt obișnuite cu cărările de spini.

Să înaintăm cu încredere, să nu ne temem de nimic și Dumnezeu să ne ferească de greșeli prea grave.

Viitorul ne poate aparține dacă suntem destul de tari pentru a-l prinde. Cu ochii cari nu se tem de nimic, trebuie să privim, drept în față. Soarta!

Maria a României

FOILETON

Oră de geografie în anul 2852

De FR. KARINTHY.

— Băeți, astăzi veți da răspunsuri. Fă-nică Blieriot!
— Prezent.
— Te-ai pregătit?
— Da, domnule profesor, vă rog, m'am pregătit.

— Apoi o să vedem numădecăt. Hai-dem. Urcă-te repede. Grunfeld, ce treabă e asta, că iarăși mașina e așa de murdă-ră? Eri și-am trimis baretele; n'am spus că monitorul trebuie să țină mașina curată? O mânăjită toată cu cietă și cineva iarăși a patat-o.

— Domnule profesor, vă rog, băeții în-totdeauna aruncă gunoii în motor.

— Să nu-ți umble gura. Fă-nică Blieriot, stai acolo și bagă de seamă. Iar voi, cât va ține ascultarea, să nu faceți agomot, căci ochianii e la mine și dacă de coio, de sus, văd pe vreunul făcând neregulă... Așa. Dă-i drumul, Blieriot!

Srrrrrr. Brrrrr. Brssssrrrr.
— Fă-nică, Fă-nică, tu-mi ești foarte emo-tionat. Te-ai și-ngălbenit. Te-ai pregătit, Fă-nică? Spune, te rog. Ție ți e foarte frică, Fă-nică.

— Domnule profesor, vă rog, eu m'am pregătit.

— Apoi o să vedem. La câți metri înăl-țime suntem?

— La o mie opt sute.

— Aici nu te pot asculta. Inoue elec-tricul. Și stai cum se cade, Blieriot și nu mai mișcă și mâinile la piept! Acum nu se mai poate învăța, vei fi învățat ieri. La câți metri suntem?

— La șase mii opt sute doi.

— Așa, încă opt mii și imediat o să în-repem. Ce lecție ai avut?

— Munții și apele Europei.

— Așa. Bine de aici se poate vedea. Bagă de seamă ține puțin la dreapta, ca să nu te bată soarele la ochi. Vezi toată harta?

— Da, domnule profesor.

— Nu arăta cu mâna. Ei, arată-mi ho-tarele Europei.

— La răsărit Caucazul...

— Care e asta?
— Linia aia sură de sub noi.
— Fă-nică, tu n'ai învățat.

— Domnule profesor, vă rog, am în-vățat.

— Fă-nică, nu-mi întoarce vorba. Linia aceea, despre care vorbești nu e Cau-cazul, idiotule, ci! Apeninii. Dar pata asta albastră de aici, dela stânga, unde arăt eu?

— Aia... aia... Marea pustă ma-ghiară.

— Nu te-ai pregătit. Acela e lacul Cas-pic. Acum arată Pusta.

— La stânga, farfuria aia verde.

— Dar Dunărea?

— La Apus...

— Arată, arată, nu vorbi.

— Asta e aici, sub noi.

— Măgarule, acela e un nor. Acum arată-mi, unde e Budapesta.

— Bu... da... pesta...

— Nu-mi dăbui mie o jumătate de oră, Blieriot, căci eu trebuie să mai ascult cântec băeți. Ori știi, ori nu știi. Spune, te-ai pregătit, sau nu? Știi unde e Budapesta, sau nu știi? Eu n'am timp.

— Budapesta... asta e aici.

— Care?

— Aia neagră...

Negreacă ceea mică e Muntenegru, fătal meu. Nu te-ai pregătit.

— Atunci e aici...

— În Italia o cauți? Bun loc. Să mă

Haine bărbătești pentru tineri și băieți, paltoane scurte blănuite și paltoane de piele asortiment bogat. Atelier separat după măsură, la firma d-ului Arad: (1715)

SZANTÓ și KOMLÓS

în edificiul teatrului orașanesc colțul Piața Avram Iancu

Haine de băieți din lână	Lei 500
Palton de iarnă pt. băiat din lână	600
Haine de școală din lână	900
Palton pt. tineri	1050
Pantaloni de modă bărbătești	360
Pantaloni bridges pentru băieți	450
Pardisiuri din cauciuc	960
Haine bărbătești din postav de lână	1450
Paltoane bărbătești din postav de lână	1450
Paltoane negre de iarnă	2000
Cumpărători cari se refer la acest inserat, beneficiază încă de 5% rabat.	

M. Braun croitor de haine civile și uniformă, Arad, Str. Brătianu (fost Weitzer J.-ucca) No. 4, în Palatul Minorit. — Pimește ori și ce fel de comenzi în ce privește pregătirea hainelor civile și hainelor uniformă. — Confectionare splendidă. Prețuri moderate. (1739)

CONTRA BĂTĂTURI folosiți ANAGALLIN

preparat de
FARMACIA TIBERIU RENYI
vis-a-vis de casa Județului. (1419)

No. 25561/1925.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că proximal târg regnicolar în orașul Arad, se va începe cu ziua de **30 Octombrie** și va dura 5 zile adevă până la **5 Noembrie 1925.**

În ziua de 30 Octombrie se va ține târg de mărfuri și vite cu coșite creșate, la 31 Octombrie se va ține târg de mărfuri și de cai, la 1, 2 și 3 Noembrie se va ține exclusiv numai târg de mărfuri.

Așezarea vânzătorilor în târg se va face de către Antistia comunală circ. I.

Arad, din ședința Consiliului comunal al orașului cu drept de municipiu ținută la 22 Sept. 1925.

(1807) CONSILIUL COMUNAL.

Răspândiți Tribuna Nouă!

Nr. act. 1178/1925.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul notar public aduc la cunoștință publică, că în conformitate cu comisiunea rogatorie făcută nouă la procesul verbal dresat sub Nr. mai sus indicat, se va vinde la licitație publică pe lângă intervenția subsemnatului, în rizicul și cheltuielile debitorului tardiv 234 metri șnur de păr de cal, în ziua de

26 Sept. 1925 la orele 5 d. m.

În biroul subsemnatului din Arad, Strada Alexandri No. 3, pe lângă prețul de strigare de 4000 Lei. Amatorului care va oferi mai mult, în caz de lipsă eventual și sub prețul de strigare.

Amatorii vor depozita la mâna subsemnatului notar public ca vadiu înainte de participare la licitație suma de 400 Lei. Condițiunile de licitație și marfa se pot cunoaște în biroul nostru sub orele de birou.

Arad, la 24 Septembrie 1925.

Notar public:

(ss) Dr. SILVIU PARCUȚIU, Arad.

(1808)

Insertii se primesc la Administratia ziarului

O serbare bisericească ortodoxă în Glogovaț

Istoria ne spune, că pe locul unde se află comuna Glogovaț era odinioară cetatea Orod, de unde își trage originea orașul și județul Arad. Această fortăreață a fost pe timpuri ocupată de turci, dar după ce au părăsit ei țara, cam pe la anul 1700, aici au fost colonizați ca grăniceri sârbi, iar pe la anul 1724 a fost colonizată această cetate cu germani din Eisacia-Lotharingia. Pe la anul 1751 sârbi au părăsit acest loc, emigrând în Rusia și astfel comuna a devenit aproape germană. Cum însă această regiune era din vechime locuită de români, așa și în această comună se aflau români de legea ortodoxă cari aveau biserică lor și cari duhovnicește erau pe acel timp supuși slavilor.

Vitregia timpurilor ce urmasă după aceasta i-a făcut, ca încetul cu încetul să se împuțineze, să slăbească și aproape să dispară. Nema mai fiind apoi în stare a-și susține biserica, au ajuns într'atât, că lăcașul lor de închinare a fost total demolat, încât nici urmă n'a rămas de el și au stat puținii români ce și azi mai locuiesc în această comună așa timp de 160 ani. Puțini fiind, de atunci n'au mai putut să-și formeze o comunitate bisericească proprie a lor, ci grație superiorității noastre bisericești ca să nu fie lăsați pradă străinilor de legea noastră, până în timpul de azi au fost afiliați la parohia din Micălaça.

Acum, când Dumnezeu românilor și vitejia regelui și a armatei române au voit ca și noi din aceste părți să fim eliberați de sub jugul străin, în puținii, dar bravi români, ce-i avem în această comună, a încolțit ideea ca să aibă și ei iarăși un loc de închinare, o biserică și păstorul lor sufleteș, ca prin aceasta pedeaparte să se poată susține cu demnitate între poporul care este destinat de soartă a trăi, pe de altă parte să aibă și ei mângâierea sufletească de a-și putea manifesta credința lor strămoșească în localitate.

Timp de 4 ani s'a muncit din greu, ca să se poată înființa această parohie și este demă de remarcă începutul acestei chestiuni.

Un țaran din această comună N. Tanțos, însoțit de Dzeu ne-a ajutat ca să ajungem și noi stăpâni pe aceste plaiuri — ale noastre totdeauna de altcum — îl rodea la inimă interesul neamului său, dorindu-i înaintare. La început — după formarea României Mari — a încolțit întruânsul dorul de carte românească, căci copilașii lor departe fiind de școala românească din comuna vecină Micălaça, creștea fără nici o cunoștință de carte. A umblat pe la autoritățile școlare cerând pentru comuna Glogovaț școală românească. Dorința lui s'a împlinit. Școala românească s'a înființat și azi e cercetată de toți copii români, ba și de străinii cari vreau să învețe românește. Un proverb român zice: „pofta vine măsând”. Țăranul nostru văzând că are școală, dorea ca odrăsele lor să fie crescute nu numai în spirit național, ci și în spirit religios creștin ortodox.

S'a consultat cu puțină inteligență românească din localitate, ca: Dr. Dimitrie Bodor medic și dir. școlar Gh. Ispravnic și cu preoții Ioan Ardelean și Ioan Marșcu din Micălaça, cum ar putea ei să ajungă să înființeze în acea comună și o parohie ortodoxă. Această mână de oameni, apoi, în frunte cu protoierul tractului — căruia i se poate atribui partea leului în această chestiune — după o muncă și o umblare de 4 ani le-a succedat să exponeze dela autoritățile administrative respective agonomice lotul de dotație al acestei parohii și locul de a-și putea a-și biserică. Și azi iată că pe strada principală din comuna Glogovaț — mulțumită oamenilor de bine, mai ales mo-

crezi, că nu știi nimic, Fănică. Să știi că te las repetent.

— Vă rog, domnule profesor... eu...

— Nu numai că te las repetent, șarlatane, o să te pun pe lună și să te las acolo toată noaptea.

— Budapesta... Budapesta... e aici, lângă Dunăre, punctul ăla.

— Ei, dar repede și-a venit în minte! Oare nu și-a suflat cineva?

— Domnule profesor, vă rog, nu mi-a suflat.

— O să vedem imediat. Ia dăm ochianul acela... Adă! Incoace... Să vedem... A patra B... Desigur... Ptiu, șarlatane! ăla de Grunfeld! Desigur, să știi că ăla suflă. Uite! Cu Marconigraful în mână, acum l-a băgat în buzunar. Ia întoarce buzunarul, Fănică!... Apoi sigur, aici e receptorul... ăla așteaptă găinarule, ție îți suflă... Să vezi, Grunfeld, să vezi, că îți dau eu ție suflă... Bine că am adus cu mine Marconi-palma. Iar tu, Bleriot tu vii cu mine, te duc pe lună și rămâi acolo închis până la cinci.

— Domnule profesor, vă rog... vai, domnule profesor, vă rog...

— Ei, ce ai? Nicio ertare.

— Domnule profesor... vă rog să-mi dați voce imi vine... să mă dau jos...

— Ce vorbă e asta? Numai înainte!

— Vă!... domnule profesor... vă rog să-mi dați voce...

— Ia așteaptă, găinarule, acum și-a venit? Nu puteai să te dai jos mai înainte?

DIN JUDEȚ.

destului țaran Tanțos, care în America colectase o sumă frumoasă în acest scop — se ridică modesta capelă, în care credincioșii din acea comună au loc de închinare.

Această capelă în ziua de 20 Sept. a. c. a și fost dată destinațiunii, sfîntindu-se cu cuvea pomă — cu binecuvîntarea P. Sf. Sale Episcopului Grigorie — prin trimisul Său, protoierul Traian Văștin din Arad asistat de preoții Ioan Ardelean Micălaça, Valeriu Felneac Sobotei, Nicolae Tădăraș Cuvin și diaconul Vichentie Guleș Arad. Răspunsurile liturgice au fost ținute de corul țărănesc din Micălaça sub conducerea vrednicului țaran Costa Popovicia.

La acest act — de mare însemnătate pentru această comună — a luat parte întreaga suflare românească din localitate și mulți credincioși din comuna Micălaça.

La cuvîntarea emisului episcopesc vedeai și roade de lucrări pe fețele tuturor pătrunși de însemnătatea momentului, că Dzeu ia învrednicit, ca să ajungă, ca după 160 de ani ei să vadă în această comună iarăși biserică românească.

După actul sfîntirii oaspeții au fost invitați la o masă dată de oaspeții acestei comune, la care au luat parte și autoritățile administrative din localitate, în frunte cu notarul acestei comune, care, deși german de origine, a conlucrat, după putință, la înființarea acestei comune bisericești.

S'a ținut mai multe toaste între cari au lăsat o adăncă impresie cuvintele d-lui Dr. Bodor prin cari, ca președinte al comitetului parohial din această comună, și-a luat rămas bun — în numele prohiemilor — dela parohia Micălaça, sub al cărei acut au stat ei până în prezent.

În decursul mesei a făcut o bună impresie prezența unui grup de țărani germani, cari, cu muzica lor națională, au aflat de bine să petreacă câteva momente cu „frații lor români” — cum ziceau ei — și să i delecteze.

Munca depusă în scopul înființării școlii și a bisericii românești din această localitate, să fie exemplu multor români.

Diaconul V. Guleș.

Ședința comisiei pentru aplicarea reformei administrative

A avut loc la ministerul de Interne o nouă ședință a comisiei pentru aplicarea reformei administrative.

La această ședință au participat numeroși prefeți veniți din diferite județe ale țării.

Comisiunea s'a ocupat de nomenclatura județelor și comunelor. S'a luat apoi hotărâri cu privire la selecționarea personalului administrativ, în condițiunile cerute de noua lege.

Teritoriul județelor și comunelor a fost definitiv hotărât, pentru întreaga țară.

Intre Grecia și Jugoslavia vor începe noul tratat

ATHENA, 23. — Ministrul de externe, Rendis, s'a înapoiat dela Geneva și va raporta astăzi Co-siliului de miniștri rezultatele misiunii sale.

La declarațiunile făcute ziarelor di Rendis a relevat că relațiunile cu Jugoslavia au redevenit cordiale și insufletește de reciprocă încredere. Negocierile între guvernele ambelor țări vor fi continuate pe cale diplomatică.

La douăzeci de mii de metri înălțime și-a trăzuit prin cap? Acum o singură dată, te poți da jos, dar dacă faci odată nu vei învâta, am să te închid fără milă.

Trad. Enim Asan

Romanță tristă

La casa cu mușcate închise după geam
E atîta răs și cîntec cum n'a mai fost
[vre odată,
Și casa cu mușcate aprinse după geam
E numai bucurie și voie bună toată.

Și s'a oprit la geamuri un călător
[streia
S'asculte 'n drum cascada de glasuri
[tremurată,
Și 'nțelegându-i rostul, de grea durere
[plin
A plîns tăcut în umbră, la casa cu
[mușcate.

...Și-i cîntec înăuntru în albele chilii.
Și-a răsede 'mplătit cu glasuri de
[vioară
Cînd un strein, în noapte, pe străzile
[pustii
Se pierde'n întunec, în toamna grea
[de-afară...

Teofil Bugnariu.

Situația în Cehoslovacia

— Acolo nu se face politică anarhică și toată lumea muncește cu spor —

S'a hotărât în primele zile ale lunii Noembrie, noi alegeri generale în Cehoslovacia. Activitatea diverselor, partide politice și a organelor lor, apelurile ce le lansează partizanilor, dovedesc că, de data aceasta, campania electorală va fi foarte vie. Pentru unele partide chiar noile alegeri sunt un salt spre necunoscut.

„De sease ani — scrie „Gazeta de Praga” — viața politică a națiunii cehoslovace a suferit profunde modificări. Lucrul acesta se explică, considerând că dela grăbirea Austriei, cea mai mare parte din partide s'au născut în împrejurări cu totul diferite de cele de azi.

Constituția Cehoslovaciei le obligă să ie altă poziție cu privire la noul stat, asociindu-se la lucrările destinate să consolideze situația republicii atât în interior cât și în exterior.

Cehoslovacia a moștenit dela vechiul regim partidele următoare: partidul socialist, internaționalist, partidul socialist cehoslovac (fostul partid socialist național), partidul agrarian, devenit partid republican și partidul popular, în care stau grupări catolice. În afară de acestea s'au constituit două alte partide noi: partidul democrației naționale, născut din fuziunea celor patru partide burgheze și partidul meșteșugurilor (sau acia al claselor mijocii). Diversele probleme de ordin intern activ (problema minorităților, de ordin moral (separarea Bisericii de stat, reforma învățămîntului), sau de ordin economic și social (reforme sociale, reforma funciară), în fața cărora s'au găsit aceste partide, au provocat în sânul lor mari divergențe de păreri. Astfel partidele cari s'au unit cu toatele în fața unei necesități naționale pentru a pune bazele de viață ale noiei republici cehoslovace, s'au fărâmițat puțin câte puțin. Prima sciziune s'a produs, în partidul socialist internaționalist: unii dintre partizanii săi cari credeau într-o revoluție imediată ca în Rusia, s'au despărțit dela matcă, creînd partidul comunist, care și recrutează membrii pentru toate minoritățile din Cehoslovacia.

Din această sciziune partidul socialist a slăbit, în mod considerabil — de cîva timp, însă, s'au produs rupturi. Chiar în sânul partidului comunist, formându-se noi grupări (grupul comunistilor independenți). Di acest fapt partidul socialist și-a revăzut venind în sânul ei pe mulți frangugi comunisti. Astfel și-a consolidat din nou situația, sperînd să obție foarte multe locuri în noile alegeri generale, cât privește partidul socialist cehoslovac, el a știut să-și menție coeziunea, astfel că el speră să menție toate locurile actuale din Parlament, dacă nu și le va mări chiar.

În partidul republican agrar deși s'a rupt în două aripa sa dreaptă condusă de fostul senator Prașek — totuși nu este prea slăbit și, probabil că și va menție pretențiunile sale.

Pe de altă parte, partidul meșteșugurilor, care și-a învîrit organizațiile, speră să obție mai multe locuri decât în 1920. Acest partid a fost până acum în opoziție. S'are că pe viitor își va modifica programul și va intra în coaliția guvernamentală.

La începutul leg. slaterei, care se termină acum, partidul popular cehoslovac (catolic) și partidul popular sloven al abatelui Alinka nu formau decât un grup parlamentar.

În 1922 abatele Alinka, însă, și-a adeptat săi, cari reclamă autonomia Slovaciei au trecut în opoziție. Aceste două partide sunt foarte bine organizate și se dedau la o campanie activă pentru populație.

S'a format și un partid al Legionarilor cehoslovaci, rompus din 50 000 membri. Ei caută să apere interesele naționale generale ale Cehoslovaciei. Minoritățile destul de importante cum e cea germană — urmează în linii generale, politica de interese, în coman acord cu partidele cehoslovace.

Toate partidele naționale, în afară de minorități, au ca program continuarea politicii de azi a intermieditorilor republicii cehoslovace. Atît în interior cât și în exterior, Cehoslovacia urmează „marele căi deschise de Masaryk, Rașn și Beneș ca să nu cîștăm decât cele trei nume mai cunoscute în streinătate.

Oricari ar fi rezultatul alegerilor din Decembrie, coaliția partidelor naționale pentru a guverna, va continua. Altă soluție nu există.

La Berlin se discută chestiunea pactului de siguranță

Berlin, 23. — Președinția partidului național german s'a întrunit Marți pentru a delibera asupra situației politice și pentru a fixa punctul său de vedere în chestiunea pactului de garanție.

Berlin 23. — Cabinetul Reichului a continuat Marți după amiază deliberările sale asupra pactului de siguranță și a discutat mai ales chestiunile de amănunte. Se nădăjduiește că Miercuri va putea avea loc ședința de închidere sub președinția președintelui Reichului.

Berlin, 23. — Partidul popular bavarez din Palatinat a depus o moțiune în Landtagul bavarez în care cere prinre altele guvernului bavarez să intervină — la încheierea pactului de siguranță — în favoarea evacuării teritoriilor germane, ocupația ne mai fiind motivată.

—00—

O mare victorie a trupelor franceze în Siria

Paris, 23. — Din Beyruth se anunță că druzii au atacat violent în ziua de 20 Septembrie posturile dela Sud de Sneida. După lupte înverșunate în localitatea Messifrey druzii au fost respinși lăsînd peste 500 morți și tot stăția răniți. Trupele franceze au avut 50 răniți și un ofiter ucis. În aceeași zi au fost respinse atacurile druzilor contra orașului Sneida. Generalul Sarraill a stabilit un post de comandament la Damasc.

—00—

Rom, 23. — Telegramă din Beyrut. — Druzii au încercat la 17 Septembrie o sângeroasă intrăngere la Messifrey (10 km. de Sneida). Au încercat să împingă coloana franceză de informațiuni însă fiind respinși au lăsat în urmă 500 morți.

—00—

D. general Berthelot la Predeal

D. general Berthelot a sosit la Predeal. În gară a fost întâmpinat de d. ministru Al. Constantin-scu apoi cu automobilul s'au îndreptat spre vila dela Timis, unde distinsul oaspete, va fi găzduit. Dsa a mai vizitat și castelul regel dela Bran.

Seara s'a dat un banchet în onoarea sa. D. general Berthelot va merge la Sinaia unde a fost invitat de M. S. Regele.

—00—

Germania creiază dificultăți aviației franceze

Paris, 23 (Rador). — Comentînd faptele întîmplate în ultimul timp „Excelsior” observă că atitudinea Reichului crează numeroase dificultăți aviației comerciale franceze. „Excelsior” arată că Rei hui interzice avioanelor aliate, și în special celor franceze să zboare deasupra Germaniei, și totuși avioanele germane pe linia Londra-Amsterdam zboară deasupra apelor teritoriale franceze și trec frontiera belgiană, după cum deasemenea pe linia Moscova avioanele germane zboară peste frontiera polonă. „Excelsior” încheie întrebîndu se dacă nu este necesară încheierea unui acord între Franța, Belgia și Polonia și eventual și Jugoslavia și România pentru a aduce guvernul german la o schimbare a procedurilor sale.

—00—

Tratatul cu Statele Unite

„Viitorul” publică următorul comunicat: Uele ziare anunță că tratativele pentru renunțarea datorilor noastre în America nu s'ar mai face la Washington, ci ar urma să aibă loc la București.

Știrea este pe deăltregul inventată. Nici măcar nu a fost vorba vre-odată de o asemenea hotărâre.

Tratativele se vor duce la Washington de către delegația românească, în frunte cu d. Titulescu, ministrul nostru la Londra.

Astfel se deminte și știrea fantezistă de eri a ziarului „Lupta”, care anunță că d. Titulescu ar fi refuzat să plece la Washington. Niciodată d. Titulescu nu și-a manifestat o asemenea intenție. Dinpotrivă, ministrul nostru la Londra s'a declarat gata să și pună serviciile în slujba intereselor țării ori de câte ori i se va cere.

Flageolet

O, dac' ai și tu ce grele,
cernite și pustii
sunt cersurile mele, —
și dac' ar fi să știi

ce jalnic, adorato,
ard de văpaia ta
ce'n sân mi ai aruncat-o, —
cu milă-ai lăcrima.

Vai, chipu ți ca o rană
mă doare'n piept — și eu
ca umbră diafană
mă pierd... Și dorul meu

plîngînd se 'ngroșp'n mine:
căci n'a putea nici căud
să și naște către tine
tânjiții ochi, sperînd.

Tu ești soare răzare,
eu — veșted asfințit.
Ești — o grădină'n floare;
eu — un stejar trîznit...

Și stropi de foc sub pleoape
imi izvoresc mereu —
tu, unde, pe-aproape
surăzi — O, visul meu —

George Voevidca.

Propagandă anti-culturală la sate

— Acțiunea odioasă a unor agenți minoritari —

Arad, 24 Sept.

Se știe cu câte greutate și câte sacrificii autoritățile noastre la inițiativa dlui inspector general administrativ I. Georgescu, au reușit să realizeze până azi opera de construcții școlare în satele noastre, lipsite cu totul de aceste făruri de cultură elementară. Din fiind numărul mare de copii în vârstă de școală, numărul localităților de școală zidite până azi, deși enorm de mare în raport cu mijloacele avute la dispoziție, nu corespunde încă tuturor nevoilor. Noui greutăți și piedici de tot soiul au venit să se ridice în calea străduirilor energice a dlui prefect Georgescu, care urmărește, cu abnegație și devotament pentru binele țării, în special, desăvârșirea acestor opere de interes național.

Budgetul Statului, precum se știe, este destul de secătuit de nevoi urgente care trebuie să îndeplinească și totuși Statul a făcut până acum toate sacrificiile posibile. Pentru viitoarea campanie de construcții s'a înscris în buget, la intervenția dlui prefect Georgescu, o sumă care nu poate face față tuturor necesităților. Pentru ca continuitatea acestei opere să nu fie împiedicată, se știe că acum câțiva timp, dl prefect Georgescu a lansat un apel către țărani, prin care li îndemna ca să dea fiecare, din prisosul recoltelor bogate din anul acesta, câte o cantitate de cereale în natură sau în bani, pentru care va primi chitanță în regulă dela autoritățile comunale —

urmând ca valoarea acestor contribuții să servească la ridicarea noilor localități de școli proiectate.

Țăranii, prin contribuția cărora s'a ajutat și la ridicarea construcțiilor făcute până azi, au apreciat și mobilul și scopul apelului dlui prefect Georgescu și au început să aducă contribuția lor.

Așa stau lucrurile în momentul de față când ni se aduce la cunoștință intervenția insolită a unui propagandist, pornită din cine știe ce considerații nemărturisibile de politică minoritară.

Aflăm anume că în satele șvabești din județul nostru se face propagandă împotriva donațiilor pentru școli. Autorul acestei propagande este prelatul Blascovitz, personal sau prin agenții săi trimiși anume pentru aceasta. Nu avem încă amănunte complete asupra modului cum prelatul Blascovitz justifică indemnul său către țărani de a nu contribui pentru o operă de cultură populară.

Cazul este destul de grav spre a nu reveni asupra lui, ca și asupra persoanei prelatului Blascovitz, siguri fiind că vom descoperi o latură nouă și interesantă a concepției unor minoritari despre datorităle care le au către țara ai cărei cetățeni sunt.

INFORMAȚIUNI

Administrative

Rugăm în mod deosebit pe toți abonații noștri, fie din localitate, fie din provincie, să ne încunoștințe imediat când vad o neregularitate în privința primirii regulate a ziarului nostru.

— Onorabilii noștri abonați cari sunt în restanță la plata abonamentelor sunt rugați respectuos să binevoiască a-și aduce conturile în ordine.

Reintoarcerea unui delegat român

A intrat în țară prin punctul Curtici din Capitanovici directorul Băncii Naționale, reîntorcându-se dela Geneva unde a fost în misiune specială.

Pentru cumpărarea de aeroplane

Ieri 24 Septembrie ora 7 dimineața a intrat în țară prin punctul de frontieră Curtici dl Rasch directorul societății olandeze de construcții de aeroplane, care va trata cu guvernul român cumpărarea de aeroplane pentru armata română.

Vie agitație contra României la Budapesta

Arătăm în altă parte că agenții colonilor unguri din Ardeal și Banat nu înțeleg să se împacă cu hotărârea adusă de Cons. Național relativ la exproprierea parțială a acestor coloniști.

Avocatul lor, a cerut Societății Naționale de Dezbatere în această chestiune și să-l fi găduit totodată, printr-un ziar dela Budapesta, că va aduce la Geneva și o delegație de coloni ca să ceară o nouă dezbatere a expropriării.

În chestiunea aceasta s'a început la Budapesta o vie agitație, îndreptată împotriva României.

Chestiunea coloniștilor unguri din România va fi adusă în discuție la Adunarea Națională maghiară și este vorba ca deputații unguri să invite parlamentele marilor puteri să sprijinească acțiunea lor în favoarea acestor coloni.

Deputații Baross și Pakots, prea bine cunoscuți pentru propaganda lor sovietică, s'au prezentat primul ministru Bethlen, cerându-i să înceapă o energetică acțiune în străinătate, împotriva cunoscutei rezoluții a Consiliului Ligii Națiunilor.

Ei au anunțat pe președintele consiliului de miniștri, în numele Asociației parlamentare democratice, că vor aduce chestiunea la Adunarea Națională și vor propune ca parlamentarii maghiari să facă un apel comun la parlamentele statelor care au garantat prin tratatele de pace protecția minorităților, ca să intervină în această chestiune.

De altfel ziarul „Pesti Naplo” anunță că chestiunea coloniștilor unguri din Banat a fost discutată la Budapesta în consiliul de miniștri și că s'a hotărât să se facă o întinsă propagandă în străinătate pentru ca punctul de vedere ostil celui românesc să învingă.

Guvernul turc a admis întrunirea unei conferințe pentru pactul de siguranță în balcani

Londra, 23. — Ziarele din Constantinopol anunță că Turcia a admis întrunirea unei conferințe la Constantinopol pentru a discuta pactul de siguranță și arbitraj în Balcani.

Contravențiile sanitare

Ministerul sănătății a dat delegație directorului general al serviciului zootehnic și sanitar veterinar, din ministerul agriculturii și domeniilor, să pronunțe în numele ministerului sănătății, în prima instanță, amenda tuturor contravențiilor lor la legile și regulamentele sanitare și veterinare, pe baza proceselor verbale încheiate de către inspectorii regionali ai regiunilor zootehnice și sanitare veterinare.

De asemenea a dat delegație specială tuturor inspectorilor regionali ai regiunilor zootehnice și sanitare veterinare, de a pronunța în numele ministerului sănătății în prima instanță, amenda tuturor contravențiilor lor la legile și regulamentele sanitare și veterinare, încheiate de medicii sanitari și veterinari ai regiunilor respective.

A mai dat delegație specială directorului serviciului medical cfr. și subdirectorului serviciului medical cfr., din ministerul comunicațiilor (direcțiunea generală a căilor ferate române) să pronunțe în numele ministerului sănătății, în prima instanță, amenda tuturor contravențiilor lor la lege și regulamentele sanitare pe baza proceselor verbale încheiate de șefii serviciilor medicale regionale cfr.

Și în fine a mai dat delegație specială tuturor șefilor serviciilor medicale regionale ale cfr. de a pronunța în numele ministerului sănătății, în prima instanță, amenda tuturor contravențiilor lor la lege și regulamentele sanitare, pe baza proceselor verbale încheiate de medicii de circumscripție ai cfr.

Actele de procedură, apel și urmărire se vor face de organele care au pronunțat amenda în prima instanță în conformitate și cu formele prevăzute de art. 65 al legii sanitare, amenda pronunțându-se în folosul casei sănătății publice rurale.

Deciziunea ministerului sănătății, referitoare la cele de mai sus va apare în „Monitorul Oficial” și va intra în vigoare cu începere dela 1 Octombrie 1925.

Expulzarea unei comuniste

Alături a fost isgonită din țară prin punctul Curtici comunistă „ziaristului” italian arestat în capitală ca având relații cu sovietele din Viena.

Cum va fi viitorul război

LONDRA, 21. (Radior). — Manevrelor armate britanice, care încep Marți în șesul din Salisbury, vor demonstra că sistemul tranșelor aparține trecutului, cavaleria va fi puțin întrebuințată iar infanteria nu va mai lupta în războiul viitor.

Operațiunile vor dura 4 zile și vor lua parte 40.000 oameni, 100 aeroplane, 2 batalioane tancuri, 3 brigade de cavalerie și numeroase automobile blindate.

Ministerul de război crede că va trage mari învățăminte din aceste operațiuni. Arma principală a viitorului întrebuințarea substanțelor chimice, nu se va face iar forțele aeriene considerate ca cea de a doua armă vor fi uzate numai pentru cercetări iar nu pentru luptă. Aceste manevre vor arăta ceace pot îndeplini noile tancuri engleze lucrând în unison. Timp de 4 zile, mobilitatea va lupta împotriva puterii. Locotenentul general Filip Chetwood va avea 24.000 oameni inclusiv 3 divizii de infanterie, o brigadă de cavalerie, un batalion tancuri și 3 escadre de aeroplane. Adversarul său locotenentul general Alexander Godley va avea numai 14.000 oameni cuprinzând o divizie de infanterie o brigadă de infanterie, două brigăzi de cavalerie, o companie de tancuri și o escadră de aeroplane.

Anglia a făcut un mare pas înainte în ce privește desfășurarea acțiunii tancurilor și o mare parte din manevre va avea de scop să arate progresul care s'a făcut pentru transportarea trupelor și accelerarea luptei. Seamele așteptate în șesul Salisbury, limitează lupta tancurilor la 5 mile pe oră, ceace amănunțite că în cursul războiului cu greu s'a ajuns această limită. Se crede că pe viitor sistemul tranșelor va deveni impracticabil.

Chestiunea taxelor de export la cereale

Ce ar însemna o reducere a acestor taxe

Relativ la scăderea taxelor de export pe cereale „Vitorul” afirmă că campania pentru scădere este, fără îndoială, interesată și susținută cu fondurile marilor exportatori cari au acumulat cantități considerabile de cereale și urmăresc exportarea lor cu taxe cât mai reduse, spre a realiza câștiguri fabuloase în dauna statului și a populației.

O scădere a taxelor vamale la grâu ar aduce azi o parte aferentă la cumpărarea viței și nu ar profita cu nimic producătorilor, cari în majoritate au vândut cerealele întreprinderilor exportatoare.

În cazul unei eventuale reduceri singurii beneficiari ar fi deci, cei din urmă.

De altfel, nu trebuie urmat imediat un export prea intens, intrucât până acum nici nu s'a făcut aprovizionarea internă a diferitelor regiuni ale țării cari au suferit de secetă.

Exportul însă se face, ca probă avem datele statistice care ne arată că în scurtul interval dela 10—20 Septembrie a. c. au ieșit din țară 1708 vagoane de orz, grâu și porumb.

Campania de export continuă și nu va dura până în primăvară când el se va face pe o scară cât mai întinsă.

Un tratat secret anglo-român... cu orice preț

CONSTANTINOPOL. — Presa bolșevică rusă continuă să se ocupe de vizita pe care cele două vase de război engleze au făcut-o la Constanța.

Așa, „Krasna Gazeta”, ocupându-se de această vizită, scrie următoarele:

„Două vase de război engleze cu artilerie numeroasă și grea au intrat în Marea Neagră, tocmai în momentul când flota noastră urma să înceapă manevrele proiectate. Aceste vase au apărut subit în Marea Neagră și au trecut Bosforul fără ca guvernul sovietic și turc să fie înștiințate prealabil.”

Faptul că vasele engleze se duc la Constanța dovedește încă odată și în mod indiscutabil existența unui tratat secret anglo-român și evidențiază că flota română a fost luată sub protecție de marina de război engleză, mai dovedește de asemenea în mod indiscutabil că flota britanică își prepară o bază de operațiuni în Marea Neagră.”

Apariția celor două vase militare engleze este fără îndoială în legătură cu demoraștrii marinei de război în marea Baltică aproape de malurile Rusiei și constituie desigur o provocare deghizată la adresa guvernului sovietic.

Realitatea presei bolșevice comentează identic apariția celor două vase de război britanici și susține existența unui acord în baza căruiu marina engleză și-a asigurat o bază navală la Marea Neagră cu ajutorul României.

Teatre internaționale la Paris

Paris, 21. — Gemeni directorul teatrului Union a plecat la Berlin spre a discuta convocarea unei conferințe internaționale a directorilor de teatre.

Da va propune de asemenea înființarea la Paris a trei mari teatre în cari să joace câte 20 de zile pe an trupele fiecărei națiuni din Europa.

Pactul Orientului este consecința pactului occidental declarat Paul Boncour

Paris, 23. — După ziarul „Kurier Polki” Paul Boncour ar fi declarat reprezentantului ziarului „Journal” din Geneva: „Pactul orientat este consecința necesară a pactului occidental, acesta este punctul de vedere al delegației franceze.”

O sărbătoare a românilor din America

Românii din America sărbătoresc încheierea uniunii lor în societatea U. S. R. A. (Uniunea societăților române din America).

Ziarul „America” din Cleveland apărut într-un număr festiv pentru a sărbători acest eveniment, publică următoarele rânduri de închinare:

„La clipele acestea mari, pe cari le trăim să ne pătrundem de adevărul, că totul ce se face în Convenția dela Indianapolis, se face sub scutul unui guvernământ al poporului, ales de popor și într-o țară unde Libertatea nu e numai un cuvânt sterp. Uniunea societăților române — organizație cu conducere democratică, inspirată de ideile pe cari această nație liberă le-a nutrit de-a lungul timpurilor, este și va urma să fie o organizație a poporului, pentru popor și condusă prin cinstita voință a poporului românesc din America.”

„Uniunea” întruieștează ideile de libertate, umanitate și progres. Ne face o mare bucurie, ca cu acest prilej să punem convenția uniunii societăților române din America sub nobila ocrotire a marelui democrației americane. Trăiască Statele-Unite! Trăiască Patria Noastră de naștere România! Trăiască și înflorească cea mai democratică organizație românească din toată lumea: U. S. R. A.!”

Insărcinatul de afaceri al României la Washington a adresat ca acest prilej Uniunii următoarea scrisoare:

„După ani de lupte îngrozitoare între popoare, vedem acum începutul reacțiunii firești: dezvoltarea cooperăției singure în stare să vindică mai repede rănile lăsate de marea război.”

Ca întotdeauna natura, care a făcut otrava, ne-a dat și leacul. Rămâne numai ca noi să știm să tragem foloasele din el. Semne îmbucurătoare nu lipsesc, în toate ramurile vieții popoarelor și a indivizilor. Și printre românii așezați în această țară primitoare, vremelnic sau statornic, am putut vedea cum se strâng rândurile, spre binele tuturor. Nimeni din ceace folosește propagandă truștii și suferințele a românii din Statele Unite nu poate lăsa țara mună ne-păsătoare.

Ca sol al patriei îndepărtate, urez Uniunii Societăților Române de Ajutor și Cultură, închinată cu un scop atât de frumos, ca adunarea din Indianapolis să fie un pas cât mai mare în spre îndeplinirea misiunii sale: binele românilor.”

Ultima oră

Deraierea din stația Zimand

— Morți și răniți. —

Arad, 24 Sept.

Astăzi dimineața la ora 5 trenul personal de Oradea-Mare a deraiat în stația Zimand omorând pe șeful de tren Tortai. Până în prezent nu se cunosc cauzele deraierii și nici nu se știe dacă mai sunt și alți morți. De asemenea nu se cunoaște nici numărul nici numele răniților.

În numărul de mâine vom reveni.

Sosirea dlui prim-ministru I. Brătianu

BUCUREȘTI. — Ministrul președinte I. Brătianu va sosi Sâmbătă în țară. Câteva zile le va petrece la moșia sa dela Florica și numai Mercuri va sosi în Capitală.

Polonia și demersul Cehoslovaciei

VARȘOVIA. — Demersul guvernului cehoslovac, făcut la Berlin, în chestia pactului de siguranță, a produs o mare surpriză în cercurile politice de aci.

Guvernul sovietic despre discursul dlui I. G. Duca

MOSCOVA. — Guvernul sovietic, a dat un comunicat oficial, care se ocupă cu discursul dlui Duca, rostit la Geneva. Comunicatul accentuează că guvernul român ar voi să asigure starea actuală a Basarabiei. Guvernul sovietic declară că discursul dlui Duca, nu poate servi ca bază unor tratări serioase.

Un nou ministru la Roma

BUCUREȘTI. — După știrile competente, ministrul imputernicit din Roma, Lahovary, se va retrage, iar în locul lui va fi numit fostul ministru de justiție Florescu.

O fabrică distrusă de incendiu

BUCUREȘTI. — Eri seara la fabrica de mobile „Sylva” de lângă București s'a ivit un groznic incendiu, care a distrus întreaga fabrică, în decurs de o jumătate de oră. Pagubele se evaluează la 20 milioane lei. În urma incendiului 300 muncitori au rămas fără muncă.

Artistice -- Culturale

Predici la sărbătorile bisericești, de Dr. Grigorie Gh. Comșa, Episcopul Aradului. (Editura Lăbrăriei Dicozane din Arad.) Preț 25 lei.

Apariția unei lucrări a P. S. Sale Episcopul Dr. Grigorie Gh. Comșa, este totdeauna un eveniment bisericesc-cultural și literar, căci cine citește cărțile acestui fecund scriitor bisericesc, își reamintește cu plăcere de strălucitele predici ce P. S. Sa le-a sămănat în sufletele credincioșilor.

Cele 20 de predici ce conține această carte, ne arată pas de pas că, creștinismul nu este o confesiune, ci însăși formula etică cea mai desăvârșită, în tot progresul omeniei până azi.

Subiectele ce tratează autorul în aceste cuvântări, sunt bine documentate, cu citate bogate din Sf. Scriptură, diferiți scriitori, filozofi, și moralisti. Prețioasă română se va bucura mult de ajutorul moral ce-l primește prin cartea aceasta, și se va strădui ca învățăturile creștinești depuse aici, să pătrundă cât mai adânc în sufletul și inima poporului român.

Volumele nou apărute conțin următoarele predici:

1. Predica la nașterea Maicii Domnului, 2. Înălțarea Sf. Cruci, 3. Cuvioasa Paraschiva, 4. Sf. Dimitrie, 5. Ziua Sf. Arhanghel Mihail și Gavril, 6. Intrarea în Bis. a Născut. de Dumnezeu, 7. Sf. Nicolae, 8. Nașterea Domnului, 9. Anul nou (Sf. Vasile), 10. Tăierea împrejuri, 11. Botezul Domnului, 12. Buna veste, 13. Sf. Gheorghe, 14. Sfinții împărați Constantin și Elena, 15. Înălțarea Domnului, 16. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul, 17. Sf. Petru și Pavel, 18. Sf. Ilie, 19. Schimbarea la față a Domnului, 20. Adormirea Maicii Domnului.

Thomas Hardy, autor dramatic la 86 ani

A avut loc zilele acestea, la Londra premiera piesei Tess of the d'Urbervilles care nu e decât o versiune dramatică a celebrului roman al lui Thomas Hardy. Reprezentația a avut loc la Theatre de Barnes. Autorul însă, care după cum se știe e un bătrân pacinic și iubitor de liniște nu s'a ostenit să facă o călătorie până la Londra și aștepta în locuința sa din Dorchester rezultatul acestei senzaționale premiere.

Aștepta liniștit și sceptic, când a primit dela Londra telegrama următoare: „Succes fără precedent” semnată colectiv „toți spectatorii premierei”.

Thomas Hardy n'a încercat nici o emoție. Radio-telegrama primită înainte de a se fi sfârșit ultimul act al piesei, aștepta răspuns. Bătrânul a luat tocul și a scris: „Mulțumesc publicului binevoitor și cer iertare celor pe cari piesa mea i-a plictisit”.

Mass Gwen Efrangeon-Davies interpreta rolul lui Tess de dramatică, al lui Tess a telegatist deasemenea elogiul bătrânului.

Critica dramatică londoneză a sărbătorit cum se cuvine pe Thomas Hardy. Autorul trezit aproape de miezul nopții de un număr nesfârșit de telegrame, s'a angajat într-o vioasă convorbire radio-telegatică cu publicul care îl ovaciona. Simplu și modest, marele Thomas Hardy care își face debutul de autor dramatic la vârsta de optzeci și șase de ani a răspuns la toate acestea printr-o nouă telegramă:

„Bine. Voi veni cu nevasta la Londra să-mi văd piesa”.

—oo—

New-York	5182.50	5182.50
Londra	2510.50	2510.75
Paris	2449.50	2450.00
Milano	2111.00	2112.00
Praga	1535.00	1535.00
Budapesta	72.60	72.60
Belgrad	921.25	921.50
București	251.25	251.00
Varșovia	82.50	84.50
Viena	72.95	72.95

Cursul devizelor București pe ziua de 24 Sept. 1925.

Paris	9.80
Berlin	1001.00
Londra	205.00
New-York	8.48
Italia	39.85
Elveția	29.00
Viena	6.10
Budapesta	6.10
Praga	6.10

Valute:

	Cerute	Oferite
Napoleon	780.00	—
Mărci	48.50	—
Leva	143.00	—
Lire otomane	111.00	—
Sterline	999.00	—
Francezi	9.80	—
Elvețieni	39.00	—
Italiani	840.00	—
Drachme	301.00	—
Dinari	357.00	—
Dolari	205.00	—
Marca poloneză	34.00	—
Coroane austriacă	29.00	—
„ maghiară	28.50	—
„ cehoslovacă	6.02	—

—oo—

Plecarea și sosirea trenurilor în gara Arad.

Plecarea:				Sosirea:			
Tren	Tip	Oră	Tip	Tren	Tip	Oră	Tip
Teiuș	accelerat	0 ⁵⁵	Teiuș	accelerat	5 ⁴⁰		
Teiuș	personal	4 ⁵⁵	Teiuș	personal	7 ²⁵		
Teiuș	expres	7 ⁰⁴	Teiuș	expres	16 ⁰⁵		
Teiuș	personal	12 ⁰⁸	Teiuș	personal	23 ²⁵		
Teiuș	„	21 ⁰⁸	Teiuș	personal	23 ⁴⁷		
Timișoara	„	1 ¹⁰	Timișoara	„	4 ⁴⁰		
Timișoara	„	6 ¹⁰	Timișoara	„	9 ⁵²		
Timișoara	accelerat	7 ⁰²	Timișoara	accelerat	11 ²⁵		
Timișoara	personal	10 ³⁵	Timișoara	personal	15 ²⁷		
Timișoara	„	16 ³⁰	Timișoara	„	20 ⁵⁹		
Timișoara	accelerat	19 ²⁴	Timișoara	accelerat	23 ²⁹		
Curtici	personal	0 ³¹	Curtici	accelerat	0 ³⁰		
Curtici	accelerat	6 ¹⁰	Curtici	expres	6 ⁵²		
Curtici	personal	7 ⁴⁴	Curtici	personal	7 ²⁴		
Curtici	„	9 ⁰⁶	Curtici	„	9 ²³		
Curtici	„	14 ²⁴	Curtici	„	11 ⁵⁸		
Curtici	„	17 ²⁴	Curtici	„	17 ⁰³		
Curtici	expres	23 ³⁷	Curtici	„	20 ³³		
Brad	personal	7 ⁴⁰	Brad	„	7 ⁰⁶		
Brad	mot. ajut.	11 ⁴⁴	Brad	mot. accel.	8 ⁵⁴		
Brad	personal	16 ¹⁵	Brad	mot. pers.	15 ²²		
Brad	mot. accel.	19 ¹⁰	Brad	personal	20 ⁴¹		
Oradea-Mare	personal	5 ⁰⁰	Oradea-Mare	„	1 ³⁵		
Oradea-Mare	mixt	13 ¹²	Oradea-Mare	mixt	8 ³²		
Oradea-Mare	accelerat	16 ⁰⁰	Oradea-Mare	accelerat	9 ²⁹		
Oradea-Mare	personal	19 ³⁷	Oradea-Mare	personal	15 ¹⁰		
Pecica	mot. pers.	5 ³⁰	Pecica	„	7 ²⁴		
Pecica	mixt	8 ⁰⁰	Pecica	mixt	11 ³⁰		
Pecica	mot. pers.	14 ⁰²	Pecica	mot. pers.	16 ²⁶		
Pecica	„	18 ⁵⁰	Pecica	„	20 ⁵⁰		
Jimbolia	mixt	10 ⁰¹	Jimbolia	personal	7 ⁰⁰		
Jimbolia	personal	16 ¹⁵	Jimbolia	mixt	20 ³⁵		
Otlaca	mixt	15 ⁵⁵	Otlaca	„	13 ²⁶		

*) La Otlaca, trenul personal către Sântana numai la trenul accelerat spre Arad are legătură.

Economice.

Lucrările consiliului superior de energie

— In vederea electrificării —

Consiliul superior al energiei, care lucrează pe lângă ministerul industriei și comerțului și în ale cărei atribuțiuni cad toate chestiunile privitoare la utilizarea generatorilor de energie din țară, a avut dela constituirea lui și până azi o foarte bogată activitate. În afară de lucrările efectuate în vederea punerii în aplicare a legii energiei, acest consiliu a examinat și hotărât asupra cererilor și propunerilor făcute de o parte din autoritățile comunale, diferite întreprinderi și ingineri specialiști, pentru concesionarea de uzine termo-electrice.

Astfel consiliul superior al energiei a acordat următoarele concesii: comunei Buhuși construirea și exploatarea unei uzine termice de 120 H. P. necesară comunei. S'a rezervat comunei București utilizarea râului Ialomița pe o distanță de 17.750 km. între cheile Târnăvei și confluența cu Ialomicioara într-unul din 16.704 H. P. pentru satisfacerea nevoilor de energie electrică ale orașelor București și Târgoviște, rezervând însă jumătatea din energia realizată, la dispoziția C. F. R.

Primăriei comunei Slatina s'a dat concesionarea pentru mărirea instalațiilor uzinei electrice. Primăriei Bazargiu și Zimnicea s'a acordat concesionarea pentru construirea și exploatarea unei uzine termo-electrice.

Diferite autorizațiuni și concesii

S'a acordat autorizația cerută de primăria comunei Sighișoara pentru refacerea zăgăzului devorator de pe râul Târnava mică al uzinei electrice comunale.

S'a dat concesionarea societății „România carboniferă” pentru construirea și exploatarea unei uzine termo electrice de 250 H. P. curent trifazat 550 v. și a unei rețele de distribuție electrică de 6000 v. tensiunea de distribuție fiind de 380/220 v. în vederea iluminării cu electricitate a comunelor Căpeni și Bara Olt, județul Trei Scaune.

Societății „Electrică” din București s'a concesionat instalarea și exploatarea rețelelor de distribuție pentru următoarele conducte electrice: Florești-Brasov 60.000 v., Buzeni-Azuga 6000 v., o derivație pentru gara Băicoi, stațiunea de transformare 25.000/6000 v., cu o singură unitate de 80 K V. A. la gura pădurii și stațiunea de transformare la Cămpul.

Deasemenea s'au acordat concesii primăriei: Bujor, județul Covurlui, Horez, județul Vâlcea, Tg. Jiu, județul Gorj, Jimbolia și Lunca Bradului.

Fabricii de sticlă Fleissig din comuna Avrighi jud. Sibiu s'a concesionat dreptul

de a reconstrui folosințele de apă ce posedă pe canalul Avrighi.

Primăriele Pașcani și Călărași au căpătat concesionarea unor uzine termo electrice.

Soc. „Electrică” din București a obținut modificarea traseului rețelei de distribuție a energiei electrice și a dispozitivului de transformare din regiunea petroliferă și apoi studierea râului Ialomița și afluenților săi dela obârșie până la Moreni.

Fabricile Vălmăneanu din C. Lung au obținut pe timp de 75 ani concesionarea utilizării râului Târgu, soc. „Creditul carbonifer” s'a acordat concesionarea pentru construirea și exploatarea unei rețele de distribuție electrică pentru iluminatul comunei Cărbunest, jud. Bacău. Primăria Buzău a obținut instalarea și exploatarea unei uzine de 530 H. P. curent trifazic în vederea iluminării cu electricitate a orașului Buzău. Centralele cooperative de producție și consum s'a dat concesionarea unei uzine termo-electrice în comuna Vulcan, jud. Dâmbovița, în vederea refacerii acestei stațiuni balneare.

Societăți electrice

S'a aprobat deasemenea, sub rezervele menționate în jurnalul corespunzător, proiectele de contracte ce urmează să se încheie între soc. „Electrică” din București și comunele: Băicoi, Telega, Brașov pentru alimentarea lor cu energie electrică pentru lumină și forță. Primăria Timișoara a obținut sporirea instalațiilor uzinei electrice comunale prin instalarea unui nou grup electrogen de 6800 H. P.

S'a acordat concesionarea cerută de societatea pe acțiuni „Uzina electrică” din Sibiu pentru construirea și exploatarea unei uzine termo electrice cu gaz metan, la Mediaș, cu 5000 H. P. curent trifazat 6000 v. și pentru instalarea unei rețele de distribuție electrică de 66.000 volți Mediaș Sibiu.

În afară de acestea s'au mai dat încă câteva zeci de concesii particularilor și micilor întreprinderi pentru diverse captări de energie.

Devizele și valuta.

R a d o r, 24 Septembrie

BURSA:

Zurich:	Deschiderea:	Inchiderea:
Berlin	123.35	123.30
Amsterdam	208.25	208.25

Au sosit la prăvălia de modă, alui **Ludovic Goldstein** Arad, Strada Brătianu (Palatul Minor) toate mărfurile de toamnă și iarnă, postavuri, flanele, pânzături un bogat asortiment. Ciorapi bărbătești și femeiești, mănuși pe prețuri moderate. Ciorapi flor 00000 (1796)

Francisc Hagiak, lăcătuș Arad, Str. Mărășești, vis a vis cu Prefectura poliției.

Pregătește în soiul acest de meserie ori și ce fel de comenzi ș. a.: porți decorate, rolouri, garduri din fier pt. morminte, grătore de șpionaj, mașini de încălzit (cuptoare) din material de prima calitate, confecționate punctual pe prețuri efitne. — Primește reparări. (1493)

Cale Ferate Arad-Podgoria

Mersul trenurilor

Valabil dela 20 Sept. 1925

Trenuri de persoane					Klm.	Arad—Ghioroc	Trenuri de persoane						
2	4	6	8	10			1	3	5	7	9		
cu clasa I și III-a							cu clasa I și III-a						
510	800	1130	1440	1800	—	Pl.	Arad	Sos.	715	957	1334	1644	2004
514	804	1134	1444	1804	1-1	↓	Arad C. F. R. Halta 1	↑	712	954	1331	1641	2001
							„ Micăla-nouă						
521	811	1141	1451	1811	2-5		Micăla		705	947	1324	1634	1054
530	820	1149	1459	1819	6-7		Glogovaț		657	936	1316	1626	1946
539	829	1159	1509	1829	11-6		Mândruloș		647	929	1306	1616	1936
							Halta Mândruloș-Cicir						
544	834	1204	1514	1834	12-9		Cicir		641	924	1301	1611	1931
553	843	1213	1523	1843	16-3		Sâmbăteni		632	915	1252	1602	1922
604	854	1224	1534	1854	21-4		Ghioroc C. F. R.		621	904	1241	1551	1911
							Halta 3						
607	857	1227	1537	1857	22-3	Sos.	Ghioroc piața	Pl.	617	900	1237	1547	1907

Trenuri de persoane					Klm.	Ghioroc—Pâncota	Trenuri de persoane						
102	104	106	108	110			101	103	105	107	109		
cu clasa I și III-a							cu clasa I și III-a						
617	900	1237	1547	1907	—	Pl.	Ghioroc piața	Sos.	606	858	1228	1538	1858
622	904	1242	1552	1912	1-1	↓	Cuvin	↑	602	855	1224	1534	1854
							Halta 5						
631	912	1251	1601	1921	4-7		„ 7		553	847	1215	1525	1845
							Covășinț						
							Halta Covășinț com.						
							„ 8						
							„ 8a						
							„ 9						
							„ 9a						
							„ 10						
650	928	1310	1620	1940	11-5		Poala muntelui		534	831	1156	1506	1825
658	936	1318	1628	1948	13-6		Halta 12		525	823	1147	1457	1817
							Siria						
707	945	1327	1637	1957	16-5		Halta 13						
712	950	1332	1642	2002	19-9		„ 14		516	814	1138	1448	1808
718	956	1338	1648	2008	20-7		Gaița		511	809	1133	1443	1803
							Măscă		505	803	1127	1437	1757
							Pâncota gara						
722	1000	1342	1652	2012	22-2	Sos.	Halta 16	Pl.	500	758	1122	1432	1752
							„ piața						
							Pâncota comuna						

Trenuri de persoane					Klm.	Ghioroc—Radna	Trenuri de persoane						
202	204	206	208	210			201	203	205	207	209		
cu clasa I și III-a							cu clasa I și III-a						
617	900	1237	1547	1907	—	Pl.	Ghioroc piața	Sos.	605	856	1229	1539	1859
						↓	Halta 17	↑					
							„ 18						
							„ 19						
625	907	1245	1555	1915	2-3		Miniș		558	850	1222	1532	1852
							Halta 21						
							„ 22						
635	916	1255	1605	1925	5-4		Păuliș		548	841	1212	1522	1842
							Halta 23						
643	924	1303	1613	1933	9-1		Barațca		540	833	1204	1514	1834
							Barațca halta						
651	930	1311	1621	1941	10-0		Cladova		532	827	1156	1506	1826
							Halta 25						
							Radna comuna						
702	940	1322	1632	1952	13-9	Sos.	Gara C. F. R.	Pl.	520	816	1144	1454	1814
							Radna gara						